

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№9

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB®
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 807 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-sentyabrda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Postdan xaridgacha: influenser va ilg'or veb-ilova (PWA – progressive web app)ning chakana sotuvga real ta'siri	14
Abdulaziz Madjidov	
Ta'lim xizmatlari bozori samaradorligini oshirishda ta'lim klasterlarining roli	22
Imamova Nilufar Asamutdinovna	
Korxona raqobatbardoshligini oshirishda marketingning tovar strategiyasidan foydalanish holati.....	29
Xidirov Sherzod Olimovich	
O'zbekistonda moliyaviy savodxonlikni institutsionallashtirish: NFIS, Finlit.uz va ta'lim islohotlari	34
Irgashev Anvar Farxodovich	
Moslashuvchan menejment tizimlarini yashil iqtisodiyotga integratsiyalash tasnifi	39
Umarov Bexzod Batirovich	
Qishloq xo'jaligida innovatsion marketing strategiyasini ishlab chiqish.....	43
Sheraliyev Axror Sodiqovich	
O'zbekiston Respublikasida moliyaviy bank xizmatlarini rivojlantirishning tendensiyalari, undan samarali foydalanish imkoniyatlari va konseptual jihatlarini	48
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
Metallurgiya korxonalarida raqamli texnologiyalarni joriy etish chet el tajribasi	54
Abdullayeva Matluba Nematovna	
Исследование связи между восприятием изменения климата и внедрением устойчивых методов ведения сельского хозяйства в Узбекистане	59
Светлана Ражабова, Бахром Миркасимов	
Surxondaryo viloyati qishloq xo'jalik tarmog'ini barqaror rivojlantirishni iqtisodiy-ekologik modellari	68
Abdug'aniyev Otabek Allajonovich, Xo'jamqulov Bekzod Turdaliyevich	
Milliy iqtisodiyotda real sektor salmog'i va uning o'zgarish tendensiyalari	75
Mambetjanov Qahramon Qurbandurdiyevich, Isroilova Muhabbat Rustamjon qizi	
Qo'shilgan qiymatni soliqqa tortish uslubiyoti: xususiyatlari, vazifalari va muammolari	89
Xaitov Shuxrat Sharipboyevich	
Kognitiv yondashuv asosida tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalari grammatik va diskursiv kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy modeli va pedagogik texnologiyasi.....	94
Dadadjanova Feruza Muhammadyusupovna	
Transport tizimining rivojlanishi milliy iqtisodiy o'sishining asosi sifatida	98
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
Loyiha risklarini aniqlashda zamonaviy usullar va ularning samaradorligi.....	105
Marufhanov Davron Xasanovich	
Современные методы управления на железнодорожном транспорте в процессе трансформации системы.....	109
Кушакова Мамура Наримановна	
Финансовые механизмы и модели менеджмента в развитии устойчивой экономики транспортных компаний	115
Шарапова Гулчехра Рустамовна	
Kasbiy ta'limda o'quvchilarning raqamli kompetensiyasini shakllantirish va baholashning innovatsion yondashuvlari	120
Maxkamova Zuhra Tursunpulotovna	
Audit ishi sifati darajasini oshirish yo'nalishlari.....	124
Qushmatov Otaxon Qurbonaliyevich	

Erkin iqtisodiy zonalarda investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning nazariy va amaliy asoslari.....	131
Yuldashev Baxtiyor Gayradjonovich	
Ko'chmas mulk qiymatini baholash va uning ekonometrik tahlili	135
Jaloliddinova Mohira Alisher qizi	
Современные тенденции и вызовы бюджетно-макроэкономической политики в Узбекистане	142
Хазраткулова Лола Нармуминовна	
Intellectual mulkda iqtisodiy mohiyat, mazmun hamda huquqiy jihat uyg'unligi	148
N.D.Maxmudova	
Axborot texnologiyalari asosida ta'limda loyiha boshqaruvida sun'iy intellekt va mashinali o'qitish imkoniyatlari	152
Xodjiyeva Durdona Abdurasolovna	
Концепция "Зеленого учета" и его значение для экономического развития.....	157
Умарова Зулайхо Турсуновна	
Iqtisodiyotning asosiy tarmoq va sohalariga kiritilgan investitsiyalarning joriy holati tahlili	166
Ismailova Kutlibeka Ulug'bek qizi	
O'zbekistonda yoshlar tashkiloti faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos jihatlari va rivojlanish bosqichlari	172
Usmonov Adxamjon A'zamjonovich	
O'zbekiston Respublikasi maxsus iqtisodiy zonalar investitsion holatini hududlar kesimida tahlili.....	178
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	
Kichik biznes va o'rta biznesni rivojlantirish orqali aholi farovonligini ta'minlash.....	184
Ahmedov Oybek Turgunpulatovich, Nurqulov Nurbek Sirojiddin o'g'li	
Fiskal siyosat instrumentlari orqali yashirin iqtisodiyotni qisqartirish va legallashtirish metodologiyasi.....	189
Ergasheva Malikaxon Avazxon qizi	
Fond bozorida savdo strategiyasi va uni amalga oshirishga yo'nalishlari.....	192
Soliev Istam Ixtiyorovich	
Sanoat korxonalarini innovatsion rivojlantirishning asosiy tamoyillari	197
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda davlat boshqaruvi tizimining isloh qilinishi: Tajriba va istiqbollar.....	202
Mashrabaliyev Ibroximbek Mashrabaliyevich	
Iqtisodiyotning real sektorida investitsion loyihalarni moliyalashtirish amaliyoti.....	209
Qosimova Lola Sultanovna	
Sanoat mahsulotlari eksportida logistika zanjirining uzluksizligini ta'minlash: nazariy asoslar va amaliy yondashuvlar.....	217
Kurbonova Ma'mura Abdukarim qizi	
Soliq ma'murchiligiga zamonaviy texnologiyalarini joriy etish orqali qo'shilgan qiymat soliq ma'murchiligi bazasini kengaytirish yo'llari	222
Raxmonqulov Umidjon Rustam o'g'li	
Инновационные подходы к созданию проблемно-ориентированной системы прогнозирования, оптимизации и управления отраслями региональной экономики (жилищное строительство)	231
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
Tovar-moddiy resurslar harakati samaradorligini oshirishda UZEX faoliyatining joriy holatini baholash.....	238
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Mamatkulov Farrux Gulomjon o'gli	
Sog'liqni saqlash tizimida tadbirkorlik faoliyatining turlari	244
Solikhova Dildora Alisher qizi	

“O‘ztemiryo‘lyo‘lovchi” ajning asisii faoliyatini samaradorligini oshirishda autsorsing xizmatini joriy etish strategik asoslari	250
Kaxarova Nilufar Yerkinjonovna	
Mintaqani kompleks rivojlantirishning metodologik asoslari va ustuvor yo‘nalishlari.....	256
Jumayeva Zulfiya Qayumovna	
Sog‘liqni saqlash tashkilotarida xarajatlar samaradorligini ta‘minlash masalalari	260
Raximova Maftuna Axmadjon qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida sof foydani taqsimlash bilan bog‘liq bo‘lgan soliq solish masalalari	264
Suyunov Otabek Shuxrat o‘g‘li	
O‘zbekiston qonunchiligida raqamli transformatsiya jarayonida elektron to‘lov kartalarini soxtalashtirishni jinoyatlashtirish	276
Maxsadaliyeva Maftuna Toxir qizi	
Mamlakatimizda intellektual xizmatlar bozorini rivojlantirish masalalari.....	281
Miyassarov Davron Abdurashid o‘g‘li	
Validation of the dutch eating behaviour questionnaire (DEBQ) in a sample of uzbek women.....	285
Khursana Usmanova, Dr Muhammad Bilal, Dilafuz Qo‘chqorova	
Iqtisodiy xavfsizlik tizimlarini o‘ziga xos jihatlari	295
Nabiyev Bexzod Shavkatovich, Bayboboeva Firuza Nabijonovna	
Davlat qarz siyosatini optimallashtirishda islomiy moliya instrumentlarining qo‘llanish imkoniyatlarini kengaytirish yo‘nalishlari	299
Tilabov Nasrulla Tashmurotovich	
Роль институциональных структур фондового рынка в обеспечении финансовой стабильности.....	305
Камилова Севара Анваровна	
The Impact of Digitalization on the Management System in the Entrepreneurial Environment of Uzbekistan.....	309
Ibragimova Saida Ilkhomovna	
China’s Investment Strategy in Uzbekistan: Sectoral Trends and Strategic Implications (2013–2024).....	313
Maftuna Nuriddinova	
Qo‘shilgan qiymat solig‘i tushunchasi va uning iqtisodiy mohiyati	319
Eshkarayev Bobir Chariyevich	
Raqamli boshqaruvning afzalliklari va uni rivojlantirish istiqbollari	324
Xolbayeva Marg‘uba Qazoqboyevna	
Korporativ boshqaruvning nazariy asoslari: O‘zbekistonda qo‘llanish imkoniyatlari.....	328
Jumayeva Guzal Sherxon qizi	
Audit organizations in Uzbekistan	332
Razzaqov Jasur Xamraboevich, Yaqubov Matrasul Mavlonberdiyevich, Sabirova Nodira Komil qizi	
Xorijiy investitsiyalarning turlari va xususiyatlari	337
Gofurov Doston Boxromovich	
Mahalliy budjet mablag‘larining samaradorligini oshirishda auditning o‘rni.....	341
Primova Shaxnoza Komiljonovna	
Модели управления государственными финансами в зарубежных странах.....	345
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
O‘zbekistonning sirkulyar iqtisodiyotga o‘tishi: yashil o‘sish indikatorlari tahlili	352
Hakimov Anvarjon Abdulloyevich	
Innovation management in the education system: practical challenges, international experience, and effective strategies based on the example of Uzbekistan.....	356
Imomov Inomiddin Abdulxamidovich, Egamberdiyev Farxod Botirovich	
Трансформация энергетического комплекса Узбекистана: текущее состояние и перспективы развития	363
Хмель Е.В., Мирджалилова Д.Ш., Дерюгина Е.А., Лозовская Н.А.	

Improving the efficiency of personnel management and optimizing labor costs in Sam Glass LLC.....	368
Musayeva Shoira Azimovna, Agzamov Avazkhon Talgatovich	
Interactive design and museum management: enhancing guided tours through IOT and virtual solutions.....	374
Ibrokhimova Aziza Abbasovna	
Hududlar investitsion jozibadorligini oshirish yo'llari.....	379
Imomova Kamola Novfal qizi	
"Innovatsion usulda baliq yetishtirishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari (Sirdaryo tumani misolida)"	385
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	
Bank filial tarmoqlari samaradorligini baholashning xorijiy tajribasi va undan O'zbekiston banklari amaliyotida foydalanish imkoniyatlari	392
Xoshimov Og'abek Nizomjon o'g'li	
Zamonaviy iqtisodiyotda davlat xaridlarinin elektron savdolarining o'rni	398
Burxanov G'ofur Baxodirovich	
Реализация концепции развития рынка зеленой экономики в сфере экономической безопасности Республики Узбекистан.....	401
Юнусова Римма Рахманбердиевна	
Tijorat banklaridan "foyda" solig'ini undirishning bugungi holati.....	408
Ergasheva Lobar Raxmatulla qizi	
O'zbekiston oziq-ovqat sanoatini iqtisodiy rivojlantirish yo'nalishlari	415
Abasova Gulirano Rahmatullo qizi	
Xorijiy tajribalar asosida ekologik tadbirkorlikning innovatsion va investitsion yo'nalishlarini tashkil etish	419
Turg'unova Tursunoy Maratovna	
Sanoat korxonalari jozibadorligini oshirishda marketing strategiyasini amalga oshirish xususiyatlari	424
Raxmonova Feruza Musakulovna	
Turizm sohasida investitsion faoliyat: nazariy asoslar va amaliy yo'nalishlar.....	428
Ergashev Durdonaxon Aziz qizi	
Qashqadaryo viloyatida barqaror turizmning rivojlanish tendensiyalari va mavjud muammolar tahlili.....	432
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
Iqtisodiy rivojlanish jarayonida investitsion resurslarning mutanosib taqsimlanishi: samaradorlik va ustuvor yo'nalishlar.....	436
Otaboyev Feruzbek Oybek o'g'li	
Xususi banklar faoliyatini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning moliya bozoriga ta'siri	441
Abduqahhorov Asilbek Ahror o'g'li	
Mehnat resurslari tushunchasi, tarkibi va uning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.....	447
Kobilova Zebo Bobokulovna	
Xorijiy davlatlar tajribasida moliyaviy siyosatning makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli.....	453
Jabborova Dilafruz	
The impact of exchange rate policy on the financial-monetary system and economic growth.....	459
Raxmanova Laylo Baxodirovna	
Современные вызовы и модельные подходы к обеспечению конкурентоспособности банковской системы Узбекистана.....	464
Юлдашева С.Ш.	
Iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishda soliq mexanizmidan samarali foydalanish yo'llari	470
Ishimova Mohinur Absalomovna	
Innovative pathways for advancing sustainable tourism in Uzbekistan.....	477
Feruz Karimov	

Tijorat banklarida biznes subyektlari faoliyati samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish yo'llari.....	482
Mirpulatova Luiza Mansurovna	
O'zbekistonda sanoat zonalarining rivojlanish bosqichlari va huquqiy-me'yoriy asoslari	488
Vafoyev Akmal Ikromovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan samarali foydalanishda Germaniya tajribasi	493
Pardayeva Maftuna Ulug'bek qizi	
Korxonalar moliyaviy faoliyati bo'yicha auditorlik risklarini xalqaro standartlar asosida baholash	497
Shirinov Uchqun Abduxalilovich, Abduxalil-zoda Ra'no Muzaffar qizi	
Ishlab chiqarish xarajatlarining tarkibi va ularni pasaytirish usullari	501
Sodiqov Mirahror Abbos o'g'li	
O'zbekiston Respublikasi hududlarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda mahalliy budjetlarning ahamiyati.....	509
Sharopov Dilshodjon Raxmatullayevich	
The role of small business enterprises in enhancing the well-being of the population in Uzbekistan	513
Djalilova Shaxlo Ismoiljon kizi	
O'zbekistonda IPOlarni tashkil etish jarayonlari tahlili	518
Alikulov Azamat Tuygunovich	
Kichik sanoat zonalarini faoliyatining iqtisodiy-statistik tahlili (Surxondaryo viloyati misolida).....	522
Ozoda Batirovna Sakiyeva	
Hududlarning innovatsion turistik salohiyatini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish	528
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
Integrating circular economy principles in marketing and operations of grape export companies for green transition.....	534
Usmonova Diyora Mahmud kizi	
Foreign experiences of improving the quality of services in the field of tourism.....	541
Raxmonov Siyovush Turob ugli	
Z avlodining iste'dodli vakillari uchun raqobat: davlat boshqaruvi sektorining maqsadga yo'naltirilgan raqamli avlodni jalb etish strategiyalari.....	546
Nosirova Shaxzoda Bohodir qizi	
O'zbekiston Respublikasida uglerod solig'ini joriy etish orqali soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish va yashil iqtisodiyotga o'tishni jadallashtirish imkoniyatlari: ekologik, iqtisodiy va institutsional yondashuv	560
Jo'rayev Ahmad Saitnazar o'g'li	
Tijorat banklari reytingiga ta'sir qiluvchi asosiy moliyaviy ko'rsatkichlar tahlili.....	566
Karabayev Nodir Abduhamidovich	
Budjet tashkilotlarida tuziladigan moliyaviy hisobotlarning ahamiyati.....	578
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
Методы и критерии оценки эффективности конкурентоспособности предприятия	582
Хусейнов Рахим Али оглы	
Zamonaviy HR texnologiyalarining korxonalar samaradorligiga ta'siri: "O'zbekiston temir yo'llari" AJ tajribasi.....	589
Xursanova Gulshan Ravshan qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion menejment strategiyalarining samaradorligini oshirish yo'llari	593
Pulatova Dildora Abdushukurovna	
Oliy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llashning bugungi kunda o'rni va ahamiyati.....	600
Xolmirzayeva Gulruxsor Maxammetovna	
Интеграция информационно-коммуникационных технологий в зеленую экономику: цифровые технологии для устойчивого развития.....	604
Бозорова Ирина Жуманазаровна	

Xorijiy mamlakatlarda tadbirkorlik subyektlari tomonidan mahalliyashtirish asosida mahsulot ishlab chiqarishning o'ziga xos jihatlari	608
Mirzabaev Xusniddin Muxamadjonovich	
Цифровизация зеленой экономики: синергия технологий для устойчивого будущего	616
Мухамадиева Кибриё Баходировна, Умарова Надира Рахмановна, Шарипова Зулфия Шокиржоновна, Эшпулатова Хусния Мирғолиб кизи	
O'zbekistonda to'qimachilik mahsulotlari bozori va rivojlanishi	621
Alimxodjayeva Nargiza Elshodovna	
Samarqand viloyatida tikuv-to'qimachilik sanoatining rivojlanish holati va ishlab chiqarish hajmining prognozi.....	629
Ikramova Taxmina Latifovna	
Повышение эффективности управления рисками в проектах государственно-частного партнерства в сфере услуг	639
Айтбаева Гульзада Куанышбаевна	
Surxondaryo viloyati iqtisodiy o'sish darajalarini ekonometrik modellashtrish	645
Pardayeva Ma'rifat Muzaffarovna	
Зарубежный опыт развития экономики ресурсно-сырьевых регионов: модели диверсификации и возможности адаптации.....	654
Севара Кахрамоновна Хакбердиева	
Xizmat ko'rsatish sohasida raqobatbardoshlikni oshirishning ahamiyati	658
Abduvoxidova Mohinur Akmalovna	
O'zbekiston sug'urta bozorida esg va yashil moliya instrumentlaridan foydalanish holati va imkoniyatlari.....	662
Zoyirov Laziz Subxonovich	
Xorazm viloyatida transport xizmatlari ko'rsatishning amaldagi holati tahlili va uni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	668
Sharipova Bibijon Baxtiyorovna	
Ulgurji savdo qoidalari va chakana savdodan farqli tomonlari	678
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
Xalqaro integratsiya jarayonlarida raqamli iqtisodiyotning o'rni.....	684
Zaripov Xurshid Zakir o'g'li	
Mahalliy budjetlar daromadlari va xarajatlarining hozirgi holati	690
Himmatov Abdisamat Xalilovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida aholining moliyaviy madaniyatini rivojlantirish muammolari va istiqbollari.....	696
Abdurazakova Nargiza Rixsibayevna	
Цели устойчивого развития и роль цифровых платформ в сфере трудовой миграции	702
Газиёва Сулхия Саидмашрафовна	
Onlayn savdo maydonchalarida mijoz sodiqligini shakllantirishda marketing strategiyalarining o'rni	706
Baxromov Xudoyor Xabibullo o'g'li	
Методологические основы оценки эффективности «зеленых» технологий в строительном секторе.....	710
Тожиева Дилфуза Бабамуратовна	
Korxonalarda moliyaviy instrumentlar auditi masalalarini rivojlantirish.....	715
Mahmudov Saidjamol Kadirjanovich	
O'zbekiston Respublikasi soliq ma'murchiligini takomillashtirish jarayonlari	722
Mahmudova Sevara Rahmat qizi, Almardonov Muxammadali Ibragimovich	
Improving the efficiency of modern housing fund management system	726
D.A. Berdiyeva, Aminova Naima Umar qizi	
Kichik va o'rta biznes subyektlari eksport salohiyatini rivojlantirish mexanizmini takomillashtirish	731
Abduqahhorov Azizbek Abdullo o'g'li	

From Science to Business: How Universities Stimulate Innovation.....	735
A. Bobozhonov, A.M. Shatre, V. Kirilova Vladimirova, R.Kh. Karlibaeva	
Tashkilotlarda risklarni boshqarish strategiyalarining samaradorligini baholash: nazariy va amaliy yondashuvlar	740
Husanova Dilnura Mamrajab qizi	
Turli mulkchilik shakllaridagi xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining ekologik auditining nazariy jihatlarini	744
Abdullayev Xurshidjon Nazrullo o'g'li	
Sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv samaradorligini oshirish omillari.....	749
Ne'matullayev Abdurasulxon Ximaydulla o'g'li	
Bozor iqtisodiyotiga o'tish sharoitida innovatsion korxonalar boshqaruvi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi amal qilish xususiyatlari	755
Naimov Azamat Xikmatovich	
Mamlakatimizda chet el investitsiyasi ishtirokidagi korxonalalar faoliyatini rivojlantirish.....	758
Qurbanov Javlonbek Jurabekovich, Shuxratov Azizbek A'zamjon o'g'li	
Quritilgan organik mevalar eksportini rivojlantirishda yashil marketing strategiyalaridan foydalanish.....	764
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
O'zbekiston Respublikasida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari.....	769
Ernazarov Gulam Bekbayevich	
Kichik biznes subyektlarida innovatsion faoliyatni baholash va rivojlantirish mexanizmlari.....	774
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	
Barqaror rivojlanish va korxonalarda barqarorlikni ta'minlash zaruriyati.....	780
Yakubova Dilfuza	
Yashil iqtisodiyot sharoitlarida barqaror rivojlanish, yashil texnologiyalar va ekologik menejmentning o'rni	785
Dilmurodov Abbas Anvar o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sohasi faoliyatini davlat tomonidan muvofiqlashtirish va boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish	788
Tuxtamishev Shodimurod Qurbonboyevich	
Tijorat banklarida chakana bank xizmatlarini rivojlantirish.....	795
Axmedov G'ofurjon G'ulomjonovich	
Turizm sohasini ekonometrik modelashtirishda qo'llaniladigan ekonometrik usullar va amaliy imkoniyatlar	801
Shukurov Ikrom Abdurashitovich	

TURIZM SOHASINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHDA QO'LLANILADIGAN EKONOMETRIK USULLAR VA AMALIY IMKONIYATLAR

Shukurov Ikrom Abdurashitovich

Qarshi davlat texnika universiteti,

Biznes va boshqaruv kafedrası mustaqil izlanuvchisi

ORCID: 0009-0005-2852-3991

E-mail: ikromshukurov93@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada turizm sohasining zamonaviy global iqtisodiyotdagi o'rni, uning iqtisodiy o'sishga ta'siri hamda barqaror rivojlanishini ta'minlashda ekonometrik modellashtirishning ahamiyati yoritilgan. Turizmni ekonometrik modellashtirish bo'yicha prognozlash, o'zaro ta'sirni aniqlash, tashqi omillar ta'siri tahlil etish, hududlararo farqlarni o'rganish yo'nalishlaridan keng foydalanilgan. Samarqand viloyati misolida 2016–2025 yillardagi xorijiy turistlar oqimi dinamikasi o'rganilib, pandemiya ta'siri va tiklanish tendensiyalari aniqlangan. Natijalar turizm oqimlari va makroiqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasida ijobiy o'zaro bog'liqlik mavjudligini tasdiqladi. Maqola yakunida turizmni barqaror rivojlantirish, infratuzilmani modernizatsiya qilish, marketing siyosatini kuchaytirish va ilmiy innovatsiyalarni tatbiq etish bo'yicha amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: turizm, ekonometrik modellashtirish, vaqtli qator, regressiya, kointegratsiya, panel ma'lumot, prognozlash, barqaror rivojlanish, Samarqand, turistik oqimlar.

Abstract: This article discusses the role of the tourism sector in the modern global economy, its impact on economic growth and the importance of econometric modeling in ensuring its sustainable development. The areas of forecasting, identifying interactions, analyzing the impact of external factors, and studying interregional differences were widely used in econometric modeling of tourism. Using the example of the Samarkand region, the dynamics of foreign tourist flows in 2016–2025 were studied, and the impact of the pandemic and recovery trends were identified. The results confirmed the existence of a positive correlation between tourism flows and macroeconomic indicators. At the end of the article, practical proposals were developed for the sustainable development of tourism, modernization of infrastructure, strengthening marketing policy, and the implementation of scientific innovations.

Key words: tourism, econometric modeling, time series, regression, cointegration, panel data, forecasting, sustainable development, Samarkand, tourist flows.

Аннотация: В данной статье рассматривается роль сферы туризма в современной мировой экономике, ее влияние на экономический рост и значение эконометрического моделирования в обеспечении ее устойчивого развития. В эконометрическом моделировании туризма широко использовались направления прогнозирования, выявления взаимодействий, анализа воздействия внешних факторов и изучения межрегиональных различий. На примере Самаркандской области изучена динамика иностранных туристских потоков в 2016–2025 годах, выявлены влияние пандемии и тенденции восстановления. Результаты подтвердили наличие положительной корреляции между туристскими потоками и макроэкономическими показателями. В конце статьи разработаны практические предложения по устойчивому развитию туризма, модернизации инфраструктуры, усилению маркетинговой политики и внедрению научных инноваций.

Ключевые слова: туризм, эконометрическое моделирование, временные ряды, регрессия, коинтеграция, панельные данные, прогнозирование, устойчивое развитие, Самарканд, туристские потоки.

KIRISH

Turizm — zamonaviy global iqtisodiyotning eng dinamik rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri bo'lib, u nafaqat xalqaro savdo va xizmatlar eksporti hajmini oshiradi, balki mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotiga, yangi ish o'rinlari yaratishga, infratuzilmani modernizatsiya qilishga va milliy imijni shakllantirishga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Bugungi kunda turizm sohasi yalpi ichki mahsulot (YAIM) tarkibida muhim ulushni egallab bormoqda va ko'plab davlatlar uchun strategik iqtisodiy yo'nalish sifatida qaralmoqda[1].

Sohani samarali rivojlantirish va istiqboldagi imkoniyatlarini aniq prognozlash jarayonida ekonometrik modellashtirish usullari alohida o'rin tutadi. Chunki turizm - ko'p omilli tizim bo'lib, unda iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy, ekologik va hatto madaniy jarayonlar bir-biriga uzviy bog'langan. Ekonometrik modellar yordamida turistik oqimlarning shakllanishi, tashqi va ichki talabning o'zgarishi, turizm xizmatlari bozorida taklif hajmi, infratuzilma rivojlanishining samaradorligi kabi ko'plab omillarni ilmiy asosda tahlil qilish mumkin.

Bundan tashqari, turizm sohasiga ta'sir etuvchi tashqi omillar - masalan, global iqtisodiy inqirozlar, pandemiyalar, xalqaro siyosiy vaziyatdagi o'zgarishlar, ekologik cheklovlar yoki vizasiz tartiblarning joriy etilishi kabi holatlarning oqibatlarini matematik modellar orqali baholash imkoniyati mavjud. Shu yo'l bilan nafaqat hozirgi holatni chuqur anglash, balki turizmni rivojlantirish bo'yicha strategik qarorlarni asoslash ham mumkin bo'ladi[2].

Ekonometrik usullar yordamida turizm sohasidagi asosiy tendensiyalarni aniqlash, vaqtli qatorlar asosida kelgusidagi prognozlarni shakllantirish, panel ma'lumotlar orqali hududlar kesimida taqqoslashlar olib borish va turizm barqarorligini ta'minlovchi omillarni aniqlash mumkin. Bu esa, o'z navbatida, davlat siyosatini shakllantirish, investitsion loyihalarni rejalashtirish va resurslardan oqilona foydalanishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Shu tariqa, turizmni ekonometrik modellashtirish nafaqat ilmiy tahlil vositasi, balki sohaning uzoq muddatli rivojlanish strategiyasini ishlab chiqishda, barqarorlikni ta'minlashda va xalqaro maydondagi raqobatbardoshlikni oshirishda muhim ahamiyatga ega jarayon hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Turizm sohasini ekonometrik modellashtirish bo'yicha olib borilgan ilmiy izlanishlar, avvalo, turizm oqimlari va ularning makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'sirini o'rganishga qaratilgan. Jahon miqyosida turizm iqtisodiyotning xizmatlar sektori ichida eng tez sur'atlarda rivojlanayotgan tarmoqlardan biri sifatida ko'riladi va u yalpi ichki mahsulot (YAIM), to'lov balansi, investitsiya oqimlari va bandlikka sezilarli ta'sir ko'rsatishi ilmiy adabiyotlarda qayd etilgan (UNWTO, 2022; Dritsakis, 2004).

Turizm oqimlarini prognozlash borasida vaqtli qatorlar modellashtirish usullari keng qo'llanadi. Masalan, Box–Jenkins ARIMA modellari, GARCH tipidagi volatillik modellaridan foydalanilgan tadqiqotlarda qisqa muddatli prognozlash samarali natijalar bergani ko'rsatilgan. Shu bilan birga, iqtisodiy va ijtimoiy ko'rsatkichlarning turizm talabiga ta'sirini o'rganishda ko'p regressiyali modellar va panel ma'lumotlar regressiyalari keng qo'llanadi[3].

Shuningdek, turizm va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash bo'yicha kointegratsiya tahlillari va Granger sabab-oqibat testlari ham muhim o'rin tutadi. Masalan, Eilat va Einav (2004) tadqiqotida turizmning iqtisodiy o'sishdagi hissasi uzoq muddatli barqaror omil sifatida asoslangan. Xuddi shunday, turizm oqimlariga siyosiy barqarorlik, transport infratuzilmasi, viza rejimlari va ekologik omillarning ta'siri ham iqtisodiy-matematik modellar yordamida o'rganilgan (Seetanah, 2011)[4].

So'nggi yillarda pandemiya sharoitida olib borilgan tadqiqotlarda turizmga ta'sir etuvchi favqulodda omillarni baholashda Difference-in-Differences (DiD) va strukturaviy vektor autoregressiya (SVAR) modellaridan ham foydalanilmoqda. Bu esa iqtisodiy zarbalarining turizm sohasi va unga bog'liq sektorlarga ta'sirini aniqlash imkonini beradi (Gössling et al., 2020)[5].

Hududiy darajada turizmni tahlil qilishda panel ma'lumotlar va klaster tahlil usullari ko'plab tadqiqotlarda qo'llanib, turizm rivojlanishining mintaqaviy tafovutlarini, hududlararo resurslardan foydalanish samaradorligini ochib berishga xizmat qilgan. Bunda, masalan, infratuzilma sifati, investitsiya hajmi, transport imkoniyatlari, xizmatlar sektori ulushi kabi omillarni modellashtirish orqali turizm barqarorlik indeksleri ishlab chiqilgan.

O'zbekiston misolida olib borilgan adabiyotlarda (Qodirov, 2020) turizm sohasining YAIMdagi ulushi, xalqaro turistlar oqimi va valyuta tushumlari bo'yicha ekonometrik tahlillar mavjud bo'lib, ular turizmning milliy iqtisodiyotda barqaror daromad manbai sifatida muhimligini asoslab beradi. Shuningdek, Samarqand, Buxoro, Xiva kabi tarixiy markazlarda olib borilgan amaliy tadqiqotlarda turizm oqimlarining hududiy iqtisodiyot va ijtimoiy infratuzilma rivojiga bevosita ta'siri ilmiy asosda ko'rsatib o'tilgan[6].

Umuman olganda, adabiyotlarda turizmni ekonometrik modellashirish bo'yicha quyidagi asosiy yo'nalishlar ajralib turadi:

1. Prognozlash - vaqtli qator modellaridan foydalanib turistik oqimlarni qisqa va o'rta muddatda bashorat qilish.
2. O'zaro ta'sirni aniqlash - turizm va iqtisodiy o'sish, bandlik, infratuzilma rivoji o'rtasidagi munosabatlarni kointegratsiya va sabab-oqibat testlari orqali aniqlash.
3. Tashqi omillar ta'siri - siyosiy, ekologik va global shoklarning turizm rivojlanishiga ta'sirini strukturaviy modellar yordamida tahlil qilish.
4. Hududiy tahlil - panel ma'lumotlar asosida hududlararo farqlarni o'rganish, turizm barqarorlik indekslarini ishlab chiqish.

Bu tahlillar shuni ko'rsatadiki, turizmni rivojlantirishda an'anaviy statistik usullar bilan cheklanib bo'lmaydi, balki kompleks ekonometrik modellashirish orqali ilmiy asoslangan qarorlar qabul qilish zarur.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot metodologiyasi turizm sohasining rivojlanish tendensiyalari, xorijiy turistlar oqimi va ularning iqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'sirini ekonometrik modellar orqali tahlil qilishga asoslanadi. Metodologik yondashuv bir nechta bosqichlarni o'z ichiga oladi:

Birinchidan, ma'lumotlar bazasini shakllantirish bosqichi amalga oshiriladi. Bunda O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, BMTning Jahon turizm tashkiloti (UNWTO), Jahon banki va boshqa xalqaro tashkilotlarning ochiq ma'lumotlaridan foydalaniladi. Ma'lumotlar asosan vaqtli qatorlar (2010–2024-yillar), panel ma'lumotlar (hududlar kesimida) va makroiqtisodiy ko'rsatkichlardan iborat bo'ladi.

Ikkinchidan, ekonometrik usullar tanlanadi. Turistik oqimlarning dinamikasini o'rganishda vaqtli qator modellaridan (ARIMA, SARIMA, Exponential Smoothing), tashqi omillar ta'sirini aniqlashda ko'p omilli regressiya tahlillari (OLS, GLS), uzoq muddatli bog'lanishlarni baholashda esa kointegratsiya yondashuvlari (Engle–Granger testi, Johansen usuli) qo'llaniladi. Panel ma'lumotlar asosida esa Fixed Effects (FE) va Random Effects (RE) modellari yordamida hududiy tafovutlar aniqlanadi.

Uchinchidan, sabablilik va ta'sirchanlikni tekshirish maqsadida Granger sabab-oqibat testi, VAR va SVAR modellaridan foydalaniladi. Bu yondashuv turizm oqimlari bilan iqtisodiy o'sish, valyuta tushumlari, infratuzilma investitsiyalari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash imkonini beradi.

To'rtinchidan, turizmga ta'sir etuvchi tashqi shoklarni baholash metodikasi qo'llanadi. Masalan, COVID-19 pandemiyasi, xalqaro siyosiy qarorlar, ekologik cheklovlar va vizasiz tartiblarning joriy etilishi kabi omillarni aniqlash uchun Difference-in-Differences (DiD) va Dummy Variable regressiya modellari ishlatiladi.

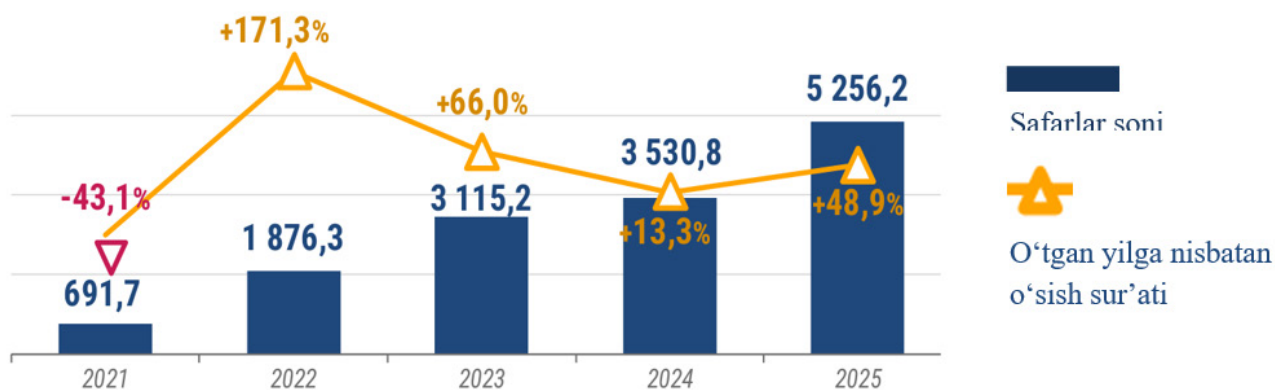
Beshinchidan, prognozlash va barqarorlikni baholash bosqichi amalga oshiriladi. Bunda turizm barqarorlik indeksleri (Tourism Sustainability Index) shakllantiriladi, iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlar o'zaro bog'langan holda ko'rib chiqiladi. Shuningdek, vaqtli qator modellaridan foydalangan holda qisqa va o'rta muddatli prognozlar ishlab chiqiladi.

Metodologiya doirasida statistik va ekonometrik tahlil uchun Stata, EViews, R va Python dasturlaridan foydalanish rejalashtiriladi. Ushbu dasturlar turli xil testlar (stasionarlik testi, heteroskedastiklik, multikollinearlik va avtokorrelyatsiya sinovlari) yordamida natijalarning ishonchligini tekshirish imkonini beradi.

Umuman olganda, tanlangan metodologik yondashuv turizm sohasini kompleks ravishda o'rganishga, iqtisodiy, siyosiy va ekologik omillarning ta'sirini ilmiy asosda baholashga, shuningdek, samarali prognozlar va boshqaruv qarorlarini ishlab chiqishga xizmat qiladi.

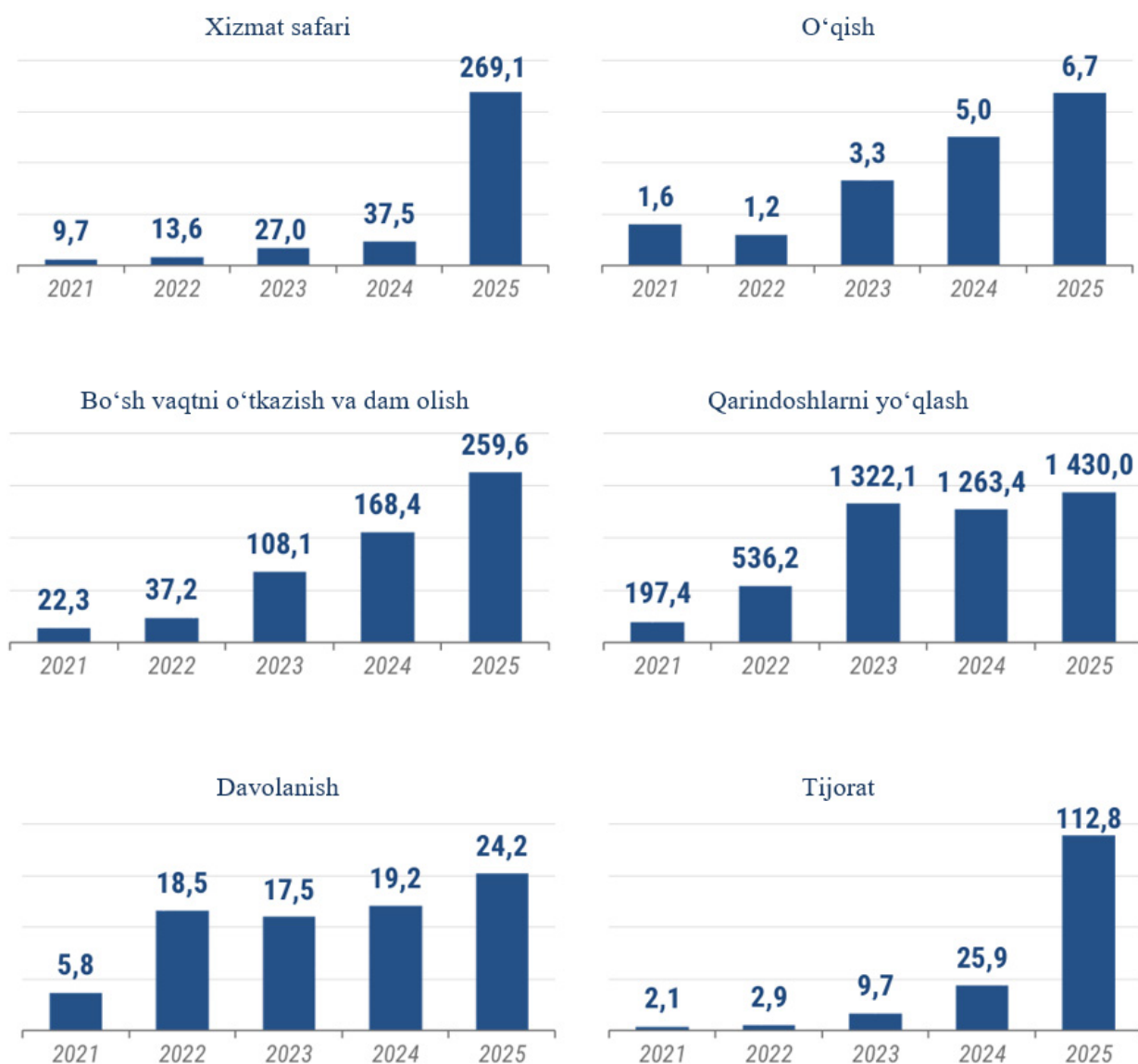
TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari turizm sohasini ekonometrik modellashirish samaradorligini tasdiqladi. Avvalo, vaqtli qatorlar asosida olib borilgan tahlillar xorijiy turistlar oqimlarida aniq davriy tebranishlar va trend yo'nalishlarini ko'rsatdi. Xususan, Samarqand viloyatiga 2016–2019-yillarda xorijiy turistlar sonining barqaror o'sish tendensiyasi kuzatilgan bo'lsa, 2020 yilda pandemiya sharoitida keskin pasayish sodir bo'ldi. Bu holat global shoklarning turizm oqimlariga sezgirligini va tashqi omillarning keskin ta'sir kuchini namoyon etdi. Keyingi yillarda (2021–2025) turistlar oqimining tezkor tiklanishi esa turizm infratuzilmasining jozibadorligi va hududning tarixiy-madaniy meros salohiyati yuqoriligini ko'rsatdi.

1-rasm. O'zbekiston Respublikasiga tashrif buyurgan chet el fuqarolarining turistik safarlari soni (ming safar)[7]

2025-yil yanvar-iyun oylarida O'zbekiston Respublikasiga turistik maqsadlarda kelgan xorijiy davlatlar fuqarolarining umumiy safarlari soni 5 256,2 mingtani tashkil etib, 2024-yilning mos davriga nisbatan 1 725,4 mingtaga ortgan. So'nggi besh yillikda O'zbekiston Respublikasiga turistik maqsadlarda kelgan xorijiy davlatlar fuqarolarining soni o'sib bormoqda.

2-rasm. Turistik safarlar sonining maqsadlar bo'yicha taqsimlanishi (ming safar)

2025-yilning I yarim yilligida qarindoshlarni yo'qlash maqsadida amalga oshirilgan kiruvchi safarlar soni 3 596,8 mingtani (ya'ni O'zbekiston Respublikasiga turistik maqsadlarda tashrif buyurgan chet el fuqarolari safarlarining umumiy sonidan 68,4 % i) tashkil etgan, 2024-yilning shu davriga nisbatan 805,7 mingtaga ortgan. Xizmat safarlari soni 594,0 mingtani tashkil etib, 512,8 mingtaga (7 barobar) ortgan. Bo'sh vaqtni o'tkazish va dam olish maqsadidagi turistik safarlar soni 783,7 mingtani tashkil etib, 255,1 mingtaga (48,3 %) ortgan, Tijorat maqsadidagi safarlar 223,6 mingtani tashkil etib, 158,6 mingtaga (3,4 barobar) oshgan. Davolanish maqsadidagi safarlar 48,6 mingtani tashkil etib, 8,3 mingtaga (14,6 %) kamaygan. O'qish maqsadidagi safarlar 9,5 mingtani tashkil etib, 1,4 mingtaga (17,3 %) ortgan.

Regressiya modellari natijalari turistik oqimlar shakllanishida bir nechta omillar hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanini aniqlaydi. Jumladan, valyuta kursining barqarorligi, transport infratuzilmasi rivojlanganligi, xalqaro marketing faoliyati hamda vizasiz tartiblarning joriy etilishi xorijiy turistlar soniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, siyosiy barqarorlik va hududiy xavfsizlik omillari ham turistlarning qaror qabul qilishida asosiy determinant sifatida qayd etadi.

Panel ma'lumotlar tahlili asosida turizm rivojlanishining hududiy tafovutlari ham aniqlangan. Natijalarga ko'ra, Samarqand, Buxoro va Xorazm viloyatlarida turizmning iqtisodiy o'sishga qo'shgan hissasi yuqori bo'lsa, ayrim chekka hududlarda infratuzilma yetishmovchiligi sababli turizm oqimlari sustroq rivojlanmoqda. Bu esa hududiy barqarorlikni ta'minlash uchun differensial yondashuvni talab etishini ko'rsatadi.

Kointegratsiya tahlillari turizm oqimlari va makroiqtisodiy ko'rsatkichlar (YAIM, bandlik, investitsiya hajmi) o'rtasida uzoq muddatli bog'lanish mavjudligini tasdiqlaydi. Granger sabab-oqibat testlari esa turizm nafaqat iqtisodiy o'sishning natijasi, balki uning muhim drayveri ekanini isbotlaydi. Bu natija xalqaro ilmiy adabiyotlarda qayd etilgan xulosalar bilan uyg'unlikda bo'lib, O'zbekiston misolida ham turizm sektorining strategik ahamiyatini ko'rsatadi.

Shuningdek, pandemiya davri va undan keyingi yillarda turizm sohasiga ta'sir qilgan shok omillarini baholashda qo'llanilgan Difference-in-Differences (DiD) modellari turizm oqimlarining tiklanishi davlat tomonidan ko'rilgan qo'llab-quvvatlash choralariga (soliq imtiyozlari, investitsiya dasturlari, turizm infratuzilmasiga qaratilgan mablag'lar) sezilarli darajada bog'liq bo'lganini ko'rsatadi.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, turizmni rivojlantirish bo'yicha siyosiy qarorlar va iqtisodiy strategiyalarni ishlab chiqishda oddiy statistik yondashuv bilan cheklanib bo'lmaydi. Buning o'rniga, kompleks ekonometrik modellashtrish orqali turizm sohasining zamonaviy global iqtisodiy tizimdagi rolini to'liq baholash, tashqi va ichki omillar ta'sirini ilmiy asosda aniqlash va prognozlash zarur.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari turizm sohasini rivojlantirish bo'yicha quyidagi ilmiy-amaliy xulosalarni beradi:

- turizm oqimlari va makroiqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasida barqaror va ikki tomonlama bog'liqlik mavjud;
- global shoklar (pandemiyalar, siyosiy qarorlar) turizm sohasiga keskin ta'sir etadi, biroq infratuzilma va marketing siyosatining kuchli bo'lishi tiklanish jarayonini tezlashtiradi;
- hududlar kesimida differensial rivojlanish kuzatiladi, bu esa regionlararo muvozanatli turizm siyosatini ishlab chiqishni taqozo etadi;
- prognozlash natijalari turizm sohasining yaqin yillarda barqaror o'sish tendensiyasini ko'rsatmoqda, ammo tashqi risk omillarini inobatga olish zarur.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, turizm sohasi zamonaviy global iqtisodiyotda eng tez rivojlanayotgan va yuqori iqtisodiy samaradorlik beruvchi tarmoqlardan biridir. Ekonometrik modellashtrish natijalari turizm oqimlarining barqaror o'sish tendensiyasi, ular bilan YAIM, bandlik, investitsiyalar va infratuzilma rivojlanishi o'rtasida yaqin o'zaro bog'liqlik mavjudligini tasdiqladi. Xususan, Samarqand viloyati misolida olib borilgan tahlillar 2016–2025-yillarda xorijiy turistlar oqimining izchil o'sishini, 2020 yilda pandemiya ta'sirida keskin pasayishini va 2021-yildan boshlab tezkor tiklanishini aniq ko'rsatdi. Bu holat turizmning tashqi iqtisodiy va siyosiy shoklarga sezgiriligini, biroq infratuzilma va marketing siyosati mavjud bo'lganda tiklanish salohiyati yuqori ekanini namoyon etdi.

Ekonometrik tahlillarda regressiya, kointegratsiya va sabab-oqibat testlari yordamida aniqlanganidek, turizm nafaqat iqtisodiy o'sishning oqibati, balki uning asosiy drayverlaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Turistik oqimlarni oshirish bo'yicha siyosiy qarorlar (viza tartibining yengillashuvi, marketing strategiyalari, xalqaro hamkorlik dasturlari) iqtisodiyotga bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu asosda quyidagi takliflar ishlab chiqildi. Turizmni milliy iqtisodiyotning strategik sektori sifatida belgilab, uzoq muddatli rivojlanish dasturlarida ustuvor yo'nalish sifatida kiritish zarur. Viza siyosatini yanada soddalashtirish va "ochiq eshiklar" tamoyiliga asoslangan xalqaro turizmni rag'batlantirish zarur. Transport, mehmonxona, logistika va servis xizmatlarini xalqaro standartlarga mos ravishda modernizatsiya qilish,

Samarqand, Buxoro, Xiva kabi yirik turistik markazlarni chekka hududlar bilan bog'lovchi transport infratuzilmasini kuchaytirish orqali hududiy nomutanosibliklarni kamaytirish zarur. O'zbekistonning turizm brendini xalqaro miqyosda faol targ'ib qilish, raqamli marketing vositalaridan keng foydalanish kata foyda beradi. Samarqand viloyati va boshqa tarixiy markazlarning jahon miqyosidagi nufuzini oshirish maqsadida xalqaro ko'rgazmalar, festivallar va madaniy tadbirlarni tizimli ravishda tashkil etish ham ijobiy ta'sirini ko'rsatadi. Ekologik muvozanatni saqlash, turizmning atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish va yashil infratuzilma loyihalarini rivojlantirish, mahalliy aholining turizm jarayonlariga faol jalb etilishini ta'minlash orqali ijtimoiy barqarorlikni kuchaytirish zarur.

Umuman olganda, turizmni ekonometrik modellashirish asosida olingan natijalar mamlakatimizda ushbu sohani barqaror rivojlantirish, raqobatbardoshligini oshirish va global turizm bozorida o'z o'rnini mustahkamlash uchun ilmiy asoslangan qarorlar ishlab chiqish zarurligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 24-dekabrda "Samarqand viloyatining turizm va transport salohiyatidan samarali foydalanish, viloyatni "Samarqand — Yangi O'zbekistonning turizm darvozasi" konsepsiyasi asosida rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-455-sonli qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 15-maydagi "2025-2026-yillarda sayyohlar oqimini keskin ko'paytirish va turistik xizmatlar ko'lamini jadal kengaytirish orqali turizmning iqtisodiyotdagi o'rni va ahamiyatini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-87-sonli Farmoni.
3. Haiyan Song, Richard T.R. Qiu, Jinah Park. A review of research on tourism demand forecasting: Launching the Annals of Tourism Research Curated Collection on tourism demand forecasting. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2018.12.001>.
4. Yair Eilat & Liran Einav. Determinants of international tourism: a three-dimensional panel data analysis. Applied Economics: Vol 36, No 12 - Get Access.
5. [Stefan Gössling](https://www.researchgate.net/publication/340940873_Pandemics_tourism_and_global_change_a_rapid_assessment_of_COVID-19), Daniel Scott, Colin Michael Hall. Pandemics, tourism and global change: a rapid assessment of COVID-19. Journal of Sustainable Tourism. April 2020 29(5). https://www.researchgate.net/publication/340940873_Pandemics_tourism_and_global_change_a_rapid_assessment_of_COVID-19.
6. [Qodirov, A., Urakova, D., Amonov, M., Masharipova, M., Ibadullaev, E., Xolmurotov, F., & Matkarimov, F. \(2024\). The Dynamics of Tourism, Economic Growth, and CO2 Emissions in Uzbekistan: An ARDL Approach. International Journal of Energy Economics and Policy, 14\(6\), 365–370. https://doi.org/10.32479/ijep.16591](https://doi.org/10.32479/ijep.16591)
7. stat.uz/uz/?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile_download&catid=536&id=3892&Itemid=10000000000000

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
